

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ ЖУРНАЛІСТИКИ

УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА

Кафедра журналістики створена згідно з наказом ректора і відповідно до ухвали Вченої ради Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова (нині Українського державного університету імені Михайла Драгоманова) від 23 червня 2005 року як структурний підрозділ факультету української філології (нині факультету української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка).

З моменту заснування до 2018 року кафедра журналістики готувала фахівців (бакалаврів, спеціалістів, магістрів) за навчальними освітньої галузі 0303 “Журналістика та інформація” за спеціальністю “Видавнича справа та редагування”.

З 2018 року і донині кафедра здійснює професійну підготовку здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня в межах освітньої галузі 06 “Журналістика”, спеціальності 961 “Журналістика” за освітньо-професійною програмою “Видавнича справа та редагування”, а також здобувачів освіти другого (магістерського) рівня в межах освітньої галузі 06 “Журналістика”, спеціальності 961 “Журналістика” за освітньо-професійною програмою “Редагування в засобах масової інформації та видавнича діяльність”.

Основні освітні акценти в межах навчальних програм кафедри були і є такими:

1) увага до формування мовленнєвих компетентностей, що дозволяє готувати фахівців, які володіють навичками писемної та усної комунікації, а також готові застосовувати їх у медійному просторі; 2) увага до простору взаємодії журналістики, видавничої справи та освіти (зокрема, підготовки й розповсюдження навчальних видань, популяризації медіаосвіти, медіакультури, інформаційних грамотності та гігієни; 3) універсальність підготовки, яка дозволяє здобувачеві освіти випробувати під час навчання себе в межах різних журналістських спеціалізацій і обрати ту, яка відповідає особистим здібностям і вподобанням.

*Зліва направо вгорі: Світлана Шевчук, Марина Іскра, Віктор Жадько,
Олександра Марків, Олена Харитоненко.*

Зліва направо внизу: Олена Харчук, Павло Куляс, Павла Рогова

Завідувач кафедри журналістики з 2005 до 2021 року – доктор філософських наук, професор кафедри журналістики, академік Академії Вищої освіти України, заслужений працівник освіти України (2007), відмінник столичної освіти (2012), член Національної спілки журналістів України (1978), лауреат Міжнародної премії імені Д. Нитченка за пропаганду українського друкованого слова (2005), мистецької премії «Київ» у галузі журналістики імені Анатолія Москаленка (2011), автор багатьох наукових праць, посібників, статей **Віктор Олексійович Жадько**.

Завідувач кафедри журналістики з 2021 року донині – кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики **Олена Іванівна Харитоненко**.

Викладачі кафедри (станом на 2024 рік): кандидат педагогічних наук, професор, директор Наукової бібліотеки НПУ імені М. П. Драгоманова **Людмила Василівна Савенкова**, кандидат наук із соціальних комунікацій, старший викладач кафедри журналістики **Оксана Олександрівна Дубецька**; кандидат педагогічних наук, доцент кафедри журналістики **Олександра Тимофіївна Марків**; кандидат філологічних наук,

доцент кафедри журналістики **Олена Іванівна Харитоненко**; викладач кафедри журналістики **Тетяна Миколаївна Білорусцева**; асистенти кафедри журналістики **Софія Василівна Денисюк**, **Надія Миколаївна Зінченко**, **Ірина В'ячеславівна Камінська**, **Ангеліна Олександрівна Хоменко**.

Зліва направо 1: **Олена Харитоненко**, **Надія Зінченко**, **Ірина Камінська**
Зліва направо 2: **Олена Харитоненко**, **Ангеліна Хоменко**, **Ірина Камінська**, **Софія Денисюк**,
Олександра Марків, **Надія Зінченко**

На кафедрі також у різні роки працювали і зробили вагомий внесок у її розвиток: доктор філологічних наук, професор кафедри історії літератури та журналістики **Наталія Миколаївна Сидоренко**; доктор історичних наук, професор **Віктор Іванович Шпак**; кандидат історичних наук, доцент кафедри журналістики **Павло Петрович Куляс**; кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник **Олена Василівна Харчук**; кандидат філологічних наук, старший викладач **Юлія Сергіївна Полтавець**; кандидат історичних наук, доцент **Яна Олексіївна Чепуренко**; кандидат історичних наук, с.н.с., директор ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського **Павла Іванівна Рогова**; кандидат філологічних наук, доцент **Ольга Вікторівна Гресько**; кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент **Олексій Валерійович Ситник**; кандидат філологічних наук, доцент **Юрій Леонідович Маленовський**; асистенти **Світлана Вікторівна Шевчук**, **Олександр**

Іванович Клименко, Олена Володимирівна Пекур, Євгенія Олександрівна Валуєва, Людмила Віталіївна Одинецька.

Науково-дослідна робота викладачів кафедри спрямована на вивчення актуальних питань журналістики, видавничої діяльності та редагування. Основними напрямками досліджень викладачі визначили для себе такі: основи журналістської і редакторської майстерності в історії та сучасності (Жадько Віктор Олексійович), історія української журналістики (Сидоренко Наталія Миколаївна); типологія помилок (Куляс Павло Петрович); стандартизація в бібліотечній і видавничій діяльності (Савенкова Людмила Василівна); робота з автором, видавничий менеджмент (Марків Олександра Тимофіївна); типологія видань, редагування творів різних жанрів (Харитоненко Олена Іванівна); історія редагування, редагування перекладу (Харчук Олена Василівна); історія і сучасні тенденції розвитку дитячої періодики (Дубецька Оксана Олександрівна); видання перекладної літератури, принципи анотування (Полтавець Юлія Сергіївна); художньо-технічне редагування і редагування перекладу (Білорусцева Тетяна Миколаївна); створення і редагування електронних навчальних видань (Клименко Олександр Іванович); розвиток електронних медіа і соціальних мереж, їхня роль у підготовці майбутніх журналістів і редакторів (Шевчук Світлана Вікторівна).

Результатами досліджень є наукові статті, бібліографічні видання, монографії: *Віктор Жадько* “Історична пам'ять в розвитку духовності особистості: соціально-філософський аспект” (2006), “Основи журналістики та основи редакційно-видавничої справи” (2006), “Журналістика та основи редакторської майстерності” (2013); *Наталія Сидоренко* “Реклама – рушій розквіту: рекламно-довідкова преса на території Східної України (XIX – початок XX ст.)” (2010, у співавторстві), “Гендерні ресурси сучасних мас-медіа” (2012, у співавторстві), “Історія української журналістики: особистості XIX–XX століть” (2012); *Павло Куляс* “Типологія помилок” (2015), “Система - проти автоматизму суржику: редакторський погляд” (2009), “Типологія помилок у корекційних таблицях” (2011); *Олександра Марків* “Соціокультурні умови та правові механізми діяльності ЗМІ: навчально-методичний посібник” (2015), “Медіаменеджмент і медіамаркетинг: концепти, стратегії, практики: навчальний посібник” (2024); *Олена Харитоненко* “Редагування навчальних видань” (2009), “Засоби масової

комунікації: література і суспільство” (2011); *Віктор Шпак* “Видавничий бізнес” (2010), “Розвиток видавничої справи України (1990-2010 рр.)” (2011). Спільними зусиллями викладачів кафедри випущений у світ термінологічний словник «Книгознавство. Редакційно-видавнича справа. Журналістика. Поліграфія. Видавничий бізнес. Інформаційно-бібліотечна діяльність» (2012), “Гібридна війна і журналістика. Проблеми інформаційної безпеки: навчальний посібник” (2018), з 2011 року видавався збірник наукових праць «Актуальні проблеми теорії соціальних комунікацій» (станом на 2017 рік вийшло в світ 6 випусків цього серіального видання). У 2021-2022 роках розроблено інформаційно-бібліографічний ресурс “Не толеруймо мову ворожнечі!” (<http://surl.li/svzie>).

Щороку викладачі беруть участь у міжнародних, всеукраїнських і університетських наукових конференціях. Кафедра виступала організатором таких наукових заходів: науково-практичний семінар «Підготовка редактора в умовах роздержавлення ЗМІ» (2013, 25 листопада, спільно з Національною спілкою журналістів України); Міжнародний науковий семінар “Інформаційні ресурси для наукових досліджень” (2022, спільно з бібліотеками УДУ і Латвійського університету в Ризі).

Екскурсія у фондах Наукової бібліотеки УДУ імені Михайла Драгоманова

Велику увагу викладачі кафедри приділяють організації наукової діяльності студентів. Здійснюється керівництво курсовими, кваліфікаційними бакалаврськими і магістерськими роботами; підготовка студентів до участі в щорічній науково-звітній студентській науковій конференції; консультування студентів, які беруть участь у щорічному Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з видавничої справи та редагування (у 2010, 2016, 2018 роках студенти посіли призові місця); проводяться засідання наукових студентських гуртків.

Навчально-методична діяльність викладачів кафедри спрямована на підготовку освітньо-професійних, навчальних і робочих програм; розробку навчальних планів, створенню конспектів лекційних і планів проведення практичних занять.

Розроблені й акредитовані в 2018 році освітньо-професійні програми «Видавнича справа та редагування» (першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 061 «Журналістика») і «Редагування в засобах масової інформації та видавнича діяльність» (другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 061 «Журналістика»).

Світлана Шевчук проводить практичне заняття

Для методичного забезпечення викладання освітніх компонентів програм членами кафедри підготовлено і випущено в світ підручники, навчальні посібники, навчально-методичні комплекси, курси лекцій, методичні рекомендації. Серед них: «Гібридна війна і журналістика. Проблеми інформаційної безпеки» (автори – всі викладачі кафедри, 2018, навчальний посібник), «Журналістика» (В. Жадько, 2006, навчальний посібник), «Журналістика та основи редакторської майстерності» (В. Жадько, 2012, навчальний посібник), «Історія української журналістики: особистості XIX–XX століть» (Н. Сидоренко, 2012), «Історія української журналістики: преса Києва (1835–1917)» (Н. Сидоренко, 2015, навчальний посібник), «Типологія помилок у корекційних таблицях» (П. Куляс, 2011, навчальний посібник), «Система – проти автоматизму суржику» (П. Куляс, 2009, навчальний посібник), «Словник найпоширеніших помилок у засобах масової інформації з варіантами їх виправлення» (П. Куляс, 2009, навчальний посібник), «Редакторський практикум» (П. Куляс, 2014, навчальний посібник), «Коректура» (О. Харчук, 2007, методичні рекомендації), «Засоби масової комунікації: література і суспільство» (О. Харитоненко, 2012, навчально-методичний комплекс), «Робота з автором» (О. Марків, 2014, навчально-методичний комплекс), «Соціокультурні умови та правові механізми діяльності українських ЗМІ» (О. Марків, 2015, навчально-методичний посібник). У системі LMS MOODLE розроблено електронні курси з більшості дисциплін, які передбачені навчальним планом.

Практичний тренінг від нашого партнера - медіацентру ДП ГДП

У межах заходів із забезпечення практичної підготовки студентів здійснюється керівництво практикою студентів і магістрантів; укладання угод із базами практик. Студенти проходили і проходять виробничі практики в провідних українських видавництвах і редакціях. На кафедрі створені наскрізні програми практичної підготовки; проводяться настановчі та звітні конференції; розроблені вимоги щодо звітної документації та зразки оформлення звіту практики.

Постійною є співпраця кафедри з Науковою бібліотекою НПУ імені М. П. Драгоманова в справі забезпечення студентів навчальною і науковою літературою. Викладачі працюють над наповненням репозитарію бібліотеки, створюючи архіви власних наукових і навчально-методичних публікацій.

Випуск магістрів 2023

Викладачі кафедри приділяють увагу виховній і профорієнтаційній роботі (кураторство; проведення виховних бесід, зустрічей із провідними видавцями, редакторами, представниками баз проведення практик; відвідування музеїв, виставок, видавничих ярмарків); організаційній діяльності (співпраця з деканатом факультету; участь у роботі Вченої ради факультету; проведення засідань кафедри; підготовка індивідуальних і загальнокафедральних планів і звітів про всі види діяльності).